

Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 201204100-/ATG

Høringssvar Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og implementeringa av pasientrettighetsdirektivet

Viser til høringsbrev datert 16.10.2012.

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon er den største organisasjonen innenfor rusfeltet. Fagrådet har 130 medlemmer med ca 170 virksomheter innenfor det brede rusfelt. Vårt anliggende er hvilken betydning endringene får for pasienter innenfor TSB.

Pasientrettighetene har, som det er beskrevet i høringsnotatet, hatt en rivende utvikling de siste år. Utviklingen følger naturlig samfunnsutviklingen på andre områder. I kapittel 3 redegjøres det for viktig aspekter rundt rettigheter og pasientrettigheter må

- oppleves som reelle og rettferdige
- bidra til et godt, forsvarlig og likeverdig helsetilbud

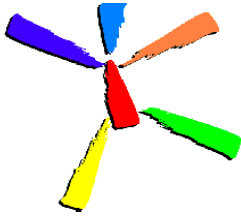
For pasienter innenfor Tverrfaglig Spesialisert Behandling (TSB) kan det stilles spørsmål hvorvidt disse to punktene innfris i dag og når pasientrettighetene foreslås forbedret ytterligere får dette konsekvenser som må løses hvis rettighetene skal oppleves som reelle.

For Fagrådet er det prinsipielt viktig at rusavhengige ikke har svakere rettigheter enn andre pasientgrupper innenfor spesialisthelsetjenesten. Samtidig er det viktig å forstå det spesielle med pasientene innenfor Tverrfaglig Spesialisert Rusbehandling (TSB). Det kan i noen tilfeller virke som et ønske om særbehandling, men Fagrådet mener det er nødvendig for å sikre reelle rettigheter til denne pasientgruppen. Ruspasienter venter lengst på vurdering, på behandling, har flest fristbrudd og i tillegg forekommer det administrative grep for å unngå fristbrudd. Fagrådet er gjort kjent med administrative tilpasninger som neppe er lovstridig, men som ikke er til pasientens beste

Rusavhengige, som ofte har sammensatte lidelser, er også avhengig av god samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjenesten. Gode juridiske rettigheter innenfor spesialisthelsetjenesten har liten verdi hvis ikke kommunene innlemmes i større grad i det helhetlige pasientforløpet for den rusavhengige. Derfor bør det ses på ordningen med koordinator i pasientforløpet skal gjelde for denne pasientgruppen i henhold til Spesialisthelsetjenesteloven § 2-5A.

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623



Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

Fagrådet støtter i all hovedsak de forslag til endringer som det legges opp til i pasient- og brukerrettighetsloven men vil senere peke på noen utfordringer som vi mener er spesielle for Tverrfaglig Spesialisert Behandling (TSB). Det kan være forhold som muligens er å anse på siden av forslaget om lovendring, men som en konsekvens av lovendringen bør det ses på.

Kommentarer til de enkelte forslag.

Retten til vurdering endres fra 30 til 10 virkedager. Henvisninger bør vurderes fortløpende.

Fagrådet støtter dette forslaget. Ut fra de tall som foreligger fra NPR viser at det kun er ruspasienter som i dag i snitt venter mer enn 10 dager. Det kan være flere gode grunner til det. Tverrfaglige vurderinger for å sikre pasienten et helsetilbud som både er forsvarlig og godt anser Fagrådet som nødvendig. Vi ser allerede i at ruspasienter har en større andel enn de andre gruppene som ikke får vurdert sin helsesituasjon innenfor dagens frist. En endring av antall virkedager krever at Helse- og omsorgsdepartementet ser på hvilke rutiner for vurdering som i dag benyttes.

Fastlegeforskriften foreslås endret slik at det skal settes krav til henvisningene fra fastlegen. Dårlige henvisninger fra fastlegen kan være en av årsakene til at det må innhentes ytterligere opplysninger, noe som igjen gjør at vurderingstiden øker. Innenfor TSB har Helse- og omsorgstjenesten i kommunen også henvisningsrett. Fagrådet foreslår at det gjøres tilsvarende presisering i Helse og omsorgsloven slik at kravene til henvisning fra Helse- og omsorgstjenesten i størst mulig grad samsvarer med de krav som stilles til fastlegens henvisninger.

Vurderinger innenfor TSB gjøres i mange vurderingsenheter i dag i et tverrfaglig team. Det synes å være en hensiktsmessig måte da ruspasienter i større grad enn andre mottar tverrfaglig hjelp. Dette må ikke brukes som argument for fristbrudd, men heller som argument for å forsterke eller endre de rutiner som sikrer ruspasienter gode og riktig vurderinger.

Der det er gitt behov for helsehjelp skal pasienten innen 10 dager gis informasjon om tidspunkt for når utredning/behandling skal starte

Fagrådet støtter denne endringen. I forslaget sies det at sted ikke må angis i løpet av disse 10 dagene. For mange ruspasienter er sted sterkt knyttet opp til oppstart av utredning/behandling og vil anta at praksis vil vise at sted oppgis for ruspasienter.

I dag er det tre muligheter vurderingsinstansene kan gi, gi pasienter rett til nødvendig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, pasienten har en ikke prioritert rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten og den tredje muligheten er å avvise eller sende tilbake til kommunal helsehjelp. Det forslås å enten gi rett til spesialisthelsetjeneste eller avvise/sendte tilbake til kommunen for hjelp der.

Fagrådet støtter dette forslag til endring og det er å anse som enklere og mer forutsigbart for alle parter. Dagens rett til helsehjelp uten prioritet er ikke hensiktsmessig. Det er viktig at

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623

Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer



pasienten ikke opplever seg som en kasteball mellom de to forvaltningsnivåene og at det er tydelig begrunnelse for når pasienten ikke har rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

Spesialisthelsetjenesten skal kontakte HELFO når de ikke kan innfri den juridiske retten til oppsatt tid. I dag er det pasienten selv som må kontakte HELFO.

Fagrådet støtter endringsforslaget og mener det er grunn til å sette en frist om hvor lang tid det skal ta før pasienten får et tilbud via HELFO. Fagrådet mener den fristen må være kort og forslår to dager og at tilbudet skal være tilgjengelig innen 14 dager. Ved fristbrudd har pasienten allerede gått over det som er satt som forsvarlig behandlingsoppstart.

Fagrådet tillater seg å peke på et par punkter som kan være noe på siden av høringen, men som har direkte betydning for utfallet og rettighetene til rusavhengige.

Det første er at fremdeles sendes det brev til pasientene når saken er vurdert og pasienten er innvilget en juridisk rett. I for mange tilfeller sendes brevene til andre adresser enn den pasienten bor på. Det kan i noen tilfeller bety at pasienten aldri får den informasjon om rett til behandling og på hvilket sted som igjen medfører at pasienten ikke får benyttet sin juridiske rett.

Det andre er de økonomiske incentiver som brukes overfor helseforetakene for å sikre at fristbrudd ikke forekommer. Innenfor TSB er situasjonen noe mer spesiell enn innen annen spesialisthelsetjeneste. Det er noe ulikt i de ulike helseregionene med mer enn halvparten av døgnbehandlingsplassene er drevet av private ideelle virksomheter. Når det ikke er tilstrekkelig kapasitet og eller ledige plasser hos andre private med avtale må det offentlige ved lokale helseforetak betale for «HELFO-plasser». Det kan gi en negativ spiral ved at offentlige institusjoner må kutte i sitt tilbud og som igjen kan føre til flere fristbrudd fordi kapasiteten tas ned.

Oslo 16.januar 2013

Erling Pedersen
Leder

Jan Gunnar Skoftedalen
Sekretariatsleder

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623